

Algemene Beschouwingen namens de CDA-fractie in het Algemeen Bestuur van waterschap Amstel, Gooi en Vecht t.g.v. de Begroting 2020 en de Eerste Begrotingswijziging 2020, Uitvoeringsprogramma Bestuursakkoord 2019-2023, [28 november 2019 in het AB van AGV](#)

Voorzitter,

Alvorens wij aanvangen met onze algemene beschouwingen, willen we een aantal opmerkingen maken.

Allereerst, ook namens ons, een woord van dank aan onze scheidende [directeur-secretaris Jaap Kelderman](#), hij was een baken, altijd goed aanspreekpunt in onze organisatie en het scharnierpunt naar Waternet.

Een tweede woord van dank betreft het DB en in het bijzonder de portefeuillehouder Financiën. Afgelopen zomer vroeg de CDA-fractie bij de bespreking van de Meerjaren-Begroting van AGV om een doorrekening van het [nieuwe Bestuursakkoord](#). Een [motie](#) terzake werd verworpen, met de stemmen van alle niet-coalitiepartijen vóór. Wij kregen slechts een ['kale' beknopte MJB](#) waarin de financiële consequenties van het Bestuursakkoord nog niet waren doorgerekend. En zo waar, nu is de verworpen motie toch uitgevoerd in de vorm van een slimmigheidje, [de Eerste Begrotingswijziging 2020](#), met een specificatie van de kosten van het [Uitvoeringsprogramma van het Bestuursakkoord](#). Hulde!

Een derde opmerking betreft de werkwijze, we bieden het DB, na deze algemene beschouwingen, onze hierin gestelde vragen, aan het DB en aan de andere partijen, afzonderlijk schriftelijk aan. Voor zover ze vanavond niet direct in eerste of tweede termijn zullen worden beantwoord, zullen wij ze komende week indienen als schriftelijke vragen.

Voorzitter,

We leven in een mooi land. Het land van de gelukkigste kinderen op aarde, volgens verschillende lijstjes. Waarden als vrijheid, gelijkwaardigheid en burgerschap worden in het leven van alledag beleefd. Onze cultuur van samenwerken geldt als het kenmerk van 'Nederland deltaland' of 'Nederland, waterland'. Niet óf jij óf ik, maar samen, [zij aan zij](#).

Aan de ene kant hebben we de gelukkigste kinderen, maar aan de andere kant zien we ook steeds meer jongeren die ongerust zijn over verandering van het klimaat, het smelten van het Poolijs en de gletsjers, het [stijgen van de zeespiegel](#) en die om actie vragen. Daarnaast is in ons land ook de algehele ontevredenheid en onzekerheid aan het toenemen. Het Malieveld en andere pleinen hebben recent een aantal keren volgestaan met verschillende groepen inwoners die hun ontevredenheid, hun onzekerheid en frustraties uitten. Die bang zijn voor de toekomst omdat ze opeens dubbelzinnige, onbegrepen wet- en regelgeving en hogere lasten krijgen opgelegd die hun waarden en hun economisch bestaan aantasten. Vervolgens lees je dan weer in de [kwartaalrapportage van het Sociaal Cultureel Planbureau over](#) de stand van het land dat de burger „positief is over de economie en mild over de politiek”.

Er zijn natuurlijk mensen die zeggen die het allemaal niet zo'n vaart zal lopen....mensen ook die ontkennen dat het klimaat verandert. En daarnaast staan dan weer ook veel mensen die de *effectiviteit* van veel maatregelen in het kader van het klimaatbeleid en maatregelen om de uitstoot van stikstof te reduceren in twijfel trekken. Ook van die kant wordt de gedachte

van de maakbaarheid van de samenleving volop op de proef gesteld. Je hoeft niet eens een maatschappelijke cynicus te zijn om je af te vragen of het verlagen van de limiet op snelwegen van 130 naar 100 bijdraagt aan een betere natuur. Ja natuurlijk....het heeft een flink effect op de uitstoot van CO₂, maar doet bijna niets met de uitstoot van stikstof. Eén reden is dat de belangrijkste verkeersbron van stikstof, vrachtverkeer, toch al nooit 130 rijdt. Kortom, het voeren van effectief beleid, dat daadwerkelijk de gestelde doelen haalt, èn ook voldoende maatschappelijk draagvlak krijgt is *bere-moeilijk!* En niet in de laatste plaats door de politieke fragmentatie van het politieke landschap. De maatschappelijke scheidslijnen lijken niet alleen te verschuiven, maar ook te worden verscherpt. Ook binnen de besturen van de waterschappen.

De stikstofcrisis, de PFAS-problematiek en ook [de problemen met de vuilverbranding van het Amsterdamse AEB](#) en de verbranding van het zuiverings-slib van ons waterschap bewijzen dat de maakbaarheid, maar ook de houdbaarheid van onze samenleving in het geding zijn. Dat we met z'n allen wel tegen culturele, ecologische en economische grenzen aanlopen en daarmee tegen de grens van een draagbaar bestaan. Maar we zullen er daarom samen moeten uit moeten komen, ons hard moeten inspannen om ons land leefbaar te houden.... *zij aan zij*, om ons land door te kunnen geven aan een volgende generatie.

Daarbij is het van groot belang dat het vertrouwen in de overheid niet verder afkalft omdat er een ongeloofwaardig en ineffectief beleid wordt gevoerd. Daarom is ook van belang dat we de dialoog aangaan met onze inwoners, in de stad en daarbuiten. En daarbij helpt het niet om te komen met simpele one-liners.

Geen enkele crisis, ook [de stikstofcrisis](#) niet, is gebaat bij 'one-liners', zoals "[we halveren de veestapel](#)", zonder dat er overleg is geweest met boeren. Iedereen weet, ook de boeren, dat er stappen moeten worden gezet. Maar iedereen vergeet, behalve de boeren, dat er al hele grote stappen zijn gezet. Rond 1990 waren er 2,5 miljoen [melkkoeien in ons land](#), nu zijn dat er [nog maar 1.6 miljoen](#). Terwijl de CO₂-uitstoot van elektriciteitsproductie sinds 1990 54% hoger ligt, is die van de agrarische sector afgenomen. Deze sector is het hardst op weg om de klimaatdoelen van Parijs te halen. Ook de boeren beseffen dat het nieuw Gemeenschappelijk Landbouwbeleid van de Europese Unie, dat in 2021 in werking treedt, zal inzetten op duurzame landbouw, kringlooplandbouw, waarbij ook een betere afstemming op het waterbeleid zal plaatsvinden. In ons land komen de meeste problemen van de intensieve veehouderij, vnl. in het oosten en het zuiden, dus niet in ons waterschapsgebied, van Amstel, Gooi en Vecht. We moeten ook niet vergeten dat elke aardappel, elke liter melk, elk pakje boter welke niet in Nederland wordt geproduceerd altijd slechter zal zijn voor dier en milieu. Voor elke koe die uit Nederland zal verdwijnen zullen er 2 tot 3 in het buitenland terug moeten komen om tot dezelfde hoeveelheid melkproductie te komen. Daarbij is het natuurlijk gek dat de agrarische sector bij deze stikstofcrisis onder de loep ligt terwijl de stikstofuitstoot van vliegverkeer boven de 900 meter niet wordt meegenomen....

Ik denk dat ook dat het bestuur van ons waterschap ook in contact zou moeten treden met het nieuwe Landbouw Collectief, om te spreken over [het rapport 'Uit de gecreëerde stikstofimpasse'](#). In ieder geval om onze waardering uit te spreken voor deze initiatieven!

Een overheid, die met de hantering van een [nieuwe meetmethodiek de lichtst waarneembare meeteenheid direct tot norm afkondigt](#), zoals gebeurde in juli toen een nieuw (tijdelijk) handelingskader werd vastgesteld voor hergebruik en verplaatsing van PFAS-houdende

grond en baggerspecie, creëert geen draagvlak en vertrouwen. Is niet geloofwaardig! De werkzaamheden bij de grond-, weg- en waterbouw en waterschappen m.bt. grondverplaatsingen zijn totaal stilgevallen en er wordt nog onvoldoende perspectief geboden. Uit bijna alle onderzoeken blijkt dat de achtergrondwaarde van PFAS in onze bodem en grond hoger was en is, dan de plotseling afgekondigde zeer lage norm. We moeten onwerkbaar normen zo snel als mogelijk ongedaan maken, zodat iedereen weer met hart en ziel zijn werk kan uitvoeren. We moeten als overheden geen onwerkbaar normen afkondigen, maar we moeten natuurlijk wel de bron van de problemen aanpakken.

Voorzitter, de Nederlandse samenleving, en ook ons waterschap¹, is door de uitspraak van de Raad van State op 29 mei jl. over de PAS in een impasse terechtgekomen. Ons DB schrijft in [de toelichting op het Uitvoeringsprogramma van het Bestuursakkoord](#) dat het gebruik van voertuigen op fossiele brandstof bij AGV en Waternet de belangrijkste [bron van stikstof](#) zijn. Het DB schrijft bovendien in antwoord op [recent door onze CDA-AGV-fractie gestelde schriftelijke vragen](#) dat “de ammoniak-uitstoot van alle rwzi’s van Nederland bij elkaar wordt opgeteld bedraagt de uitstoot in de orde van grootte van 1/100.000 van de totale uitstoot van ammoniak in Nederland. Verdere vermindering van deze hoeveelheid lijkt niet in verhouding te staan tot de kosten die nodig zijn om dit te realiseren, en levert bovendien een minimale bijdrage aan het verminderen van de problemen met stikstofdepositie in Nederland”.

Toch vragen wij nog: kan AGV bijdragen aan een compensatieprogramma, zodat ruimte voor anderen (Bouw e.d.) ontstaat?

Voorzitter, in een recente Commissievergadering van ons waterschap bleek ook dat er grote belangstelling bestaat bij dit algemeen bestuur om [een bijdrage te willen leveren aan ‘natuurherstel’](#). Wij vragen, kunt u hier duidelijkheid over verschaffen? Gaat de financiering uit eigen middelen van het waterschap (waarbij de uitgaven leiden tot stijging van de waterschapsbelastingen), of zullen we deze uitgaven alleen doen als daar bijv. uit landelijke bijdragen de middelen voor worden verschaft? Wij zijn als CDA-fractie niet gekant tegen ‘natuurherstel’, maar we vinden niet dat daarvoor de waterschapsbelastingtarieven mogen stijgen. Natuurherstel moet uit andere middelen worden gefinancierd!

Een andere vraag is natuurlijk ook: wat wordt er eigenlijk bedoeld met ‘natuurherstel’?

Ik verwijs in dit kader graag naar een [recente column op LinkedIn van ons eigen commissielid Thijs Nell](#). Hij schrijft onder meer: “Nederland kun je vergelijken met een Hollandse maaltijd waarbij alles door elkaar is geprakt. Natuur is dusdanig verweven in ons landschap dat er altijd wel een natuurgebied of ecologische verbindingzone in buurt is. Om de natuur te behouden zoals deze nu is, moeten we alle zeilen bijzetten. Dat doen de natuurorganisaties door middel van bijvoorbeeld bufferzones, bestrijding van exoten, waterpeilbeheer en defosfateringsinstallaties. Dit maakt de Nederlandse ‘natuur’ gecultiveerder dan de gemiddelde achtertuin of stadspark, en ik vind het dan eigenlijk ook wel raar klinken als we in Nederland over ‘natuur’ spreken. De enorme inzet die nodig is om onze natuur te laten voortbestaan, laat vooral zien dat de huidige natuur zoals wij die willen, niet of nauwelijks bestand is tegen het veranderende klimaat”.

¹ <https://www.uvw.nl/wp-content/uploads/2019/11/Inbreng-debat-stikstof-en-PFAS-2019.pdf>

Dat er een probleem is met het huidige stikstofbeleid mag wel duidelijk zijn. Veel natuur is al aan het veranderen, van voedingsarme naar voedingsrijke natuur. Een keuze is dan om alles op alles te zetten om te zorgen dat de natuur niet verandert, en misschien wordt het dan ooit weer zoals het ooit was bedacht. De andere optie is dat je verandering accepteert - en dus accepteert dat de natuurwaarde nu eenmaal verandert.

Misschien is het wel zo dat we gewoon moeten accepteren dat sommige natuurgebieden nu eenmaal veranderen..?”. En dat ‘de natuur’ in cultuurland Nederland niet bestaat.

Het PAS-beleid werd door de Raad van State niet goed gekeurd, als onvoldoende bestempeld, maar dat neemt niet weg dat er al wel beleid werd gevoerd om stikstof terug te dringen.

Om een goed beeld te krijgen van [de stikstofproblematiek voor ons waterschap](#) zegt u (het DB) toe om in ieder geval te registreren welke projecten daadwerkelijk hinder hebben van het wegvallen van het PAS. Verder bekijkt u ook bij welk type projecten en/of ligging ten opzichte van Natura2000-gebieden de stikstofnorm wordt overschreden en wat een oplossing daarvoor kan zijn.

Voorzitter, blijkbaar zijn de directe problemen van de stikstofcrisis voor ons waterschap gering, maar de indirecte problemen en effecten kunnen groot zijn, als door het teruglopende bouwvolume ook de aannames in de Meerjarenbegroting m.b.t. stijgende inkomsten niet geldig blijken te zijn omdat bouwvolume en het aantal wooneenheden fors achterblijft?

Door de stikstofcrisis lijkt [de problematiek van de bodemdaling](#) zelfs op de achtergrond te geraken. Maar wat ik er maar mee zeggen wil, is dat er nog heel veel op de agrarische sector af komt. En niet alleen de agrarische sector, al staat die volop in de belangstelling. We kijken ook met grote belangstelling naar de dialogen over de Klimaatadaptatie voor Amsterdam. Steeds is er een dialoog nodig, om er samen uit te komen. We moeten werken aan draagvlak voor effectief beleid.

Een zin uit [de achtergrondnotitie over de Klimaatadaptatie-strategie van Amsterdam](#) trof ons in het bijzonder: “We informeren alle partners op een waardevrije manier over klimaatrisico's gerelateerd aan onze taken en assets (onder andere risico op inundatie vanuit het watersysteem, overstromingsrisico's, (zoet)waterbeschikbaarheid en waterkwaliteit). Ook in relatie tot het beschermingsniveau dat kan worden gegarandeerd (op basis van normen en huidige werkwijze) en eventuele restrisico's”.

Er zal nog veel informatie moeten worden uitgewisseld. Ook voor een beter begrip bij het bestuur. Zojuist viel het woord ‘asset’. Ook in de toelichting op de Eerste Begrotingswijziging 2020 en de notitie over het Uitvoeringsprogramma Waterbetrokken 2020 gaat het DB in op asset management.

De [tegenvallende gang van zaken in Maarssen](#) (bij de aanleg van een gemaal en een persleiding naar de zuivering Leidsche Rijn) maakte duidelijk dat dit beter kan. Het is al uitvoerig besproken en wij hopen dat de lessen geleerd blijven. Wat onze CDA-fractie echter ook heeft verbaasd is het geringe effect van deze enorme tegenvaller, deze misser, waardoor de investering bijna twee maal zo hoog uitviel, op de Begroting en de tarieven.

Bij een afschrijvingstermijn van 40 jaar (en rente van 2,7%) stijgen kapitaallasten slechts in relatief beperkte mate. Wij vragen ons of het wel goed is om voor dergelijke tegenvallers een afschrijvingstermijn van 40 jaar te hanteren. Komend jaar zullen we ook de Nota Financieel Beleid her-evalueren. Dit is wat de CDA-fractie betreft een punt van aandacht. Een beter Asset Management, een betere vorm van begroten van projecten en investeringen vergt een grotere discipline. De marges van Onvoorzien moeten dan ook niet veel ruimer, maar wellicht juist krappere. Wij willen daarom voorstellen om de enorme overschrijdingen bij grote projecten niet langer in 40 jaar af te schrijven, maar veeleer in 5 jaar. We moeten de lasten niet doorschuiven naar toekomstige generaties. We willen dat bij de (her)evaluatie Nota Financieel Beleid nader aan de orde stellen. Wij menen inmiddels ook dat het goed is om onze Rekenkamer nog eens te vragen om een beoordeling van grote investeringsprojecten en om een nacalculatie.

Wij maken ons ook wel enige zorgen omtrent de gang van zaken m.b.t. aanbestedingen. De zorgen over de aanbestedingen betreffen de vraag of aanbestedingen op termijn, bij een krappere arbeidsmarkt, en ook een teruglopend kennis bij Waternet als gevolg van uitstroom van deskundig personeel, bijv. door pensionering, nog wel op een professionele manier in de markt gezet kan worden. De kans dat aanbestedingen mislukken moet namelijk worden geminimaliseerd en benodigde budgetten goed worden ingeschat. Deelt het DB deze zorg?

Onze fractie meent ook dat het Algemeen Bestuur onvoldoende grip, dan wel onvoldoende inzicht heeft op de uitvoering van projecten en beschikbaar gestelde Kredieten, de daadwerkelijke investeringsniveaus². De gerealiseerde investeringspercentages worden jaarlijks wel toegelicht, maar fluctueren aanzienlijk en liggen allemaal onder 100%. Wij vinden deze systematiek onwenselijk en willen dat het DB deze systematiek a. nog eens goed uitlegt en b. nog eens heroverweegt. Wellicht is ook de bespreken en de (her-)evaluatie van de Nota Financieel Beleid in het AB in het komend jaar daar een gunstig moment voor.

Voorzitter, een van de taken van ons waterschap is ook te zorgen voor voldoende 'Zoet Water'. Wij beschouwen [het Project Temmen Brakke Kwel](#)³, mede in dat kader als een paradepaardje van ons waterschap. Dit project wordt ook goed toegelicht in de [Voortgangsrapportage Onderzoek & Innovatie 2019](#). In [het Uitwerkingsprogramma van het Bestuursakkoord](#) lijkt dit project toch wat weggemoffeld. We zijn weliswaar nog bezig met pilots en er heeft nog geen definitieve besluitvorming over uitvoering van het project plaatsgevonden, maar wij betreuren het dat het toch ontbreekt in de projectoverzichten in het Uitwerkingsprogramma. Kan de portefeuillehouder toezeggen dat het alsnog in de tabel op pagina 9 van 47 kan worden opgenomen, zal worden genoemd? Wij willen ook graag dat de bewoners van de Horstermeer-polder over het project tijdig worden geïnformeerd, zodat gewerkt wordt aan de vorming van draagvlak.

Voorzitter,

Wij hebben eerder, in vorige bestuursperioden, gepleit voor de borging van innovaties en kennis van waterbeheer door registratie van patenten. Dat werd toen wat weggewuifd als 'we delen al kennis met andere waterschappen, we doen ['sharing of best practices'](#). Waterkennis

² Het investeringsniveau 2019 zal naar verwachting uitkomen op 77%.

³ <https://agv.waterschapsinformatie.nl/document/3215061/1>

werd dan bovendien beschouwd als een 'collectief goed'. Wij willen het nu opnieuw aan de orde stellen! We zien ondertussen dat de wereld verandert: waterbeheer wordt steeds meer technologie-gedreven, digitaal en data-centrisch. En ook op het gebied van internationale handel loopt niet alles meer zo soepel. Wij wijzen op de risico's dat ingenieursbureaus in India en China weglopen met onze kennis, die laten patenteren en in de toekomst ons er mogelijk voor laten betalen! Kortom, wij zouden graag zien dat u uw stellingname op dit vlak heroverweegt, daarover ook in nader overleg treedt met het management van Waternet en dit aspect van patenttering, van bescherming van IP, binnen de vergaderingen van Unie van Waterschappen en in het overleg met de STOWA aan de orde stelt.

Voorzitter,

Ons waterschap AGV wordt geconfronteerd met aanzienlijke hogere uitgaven voor de afzet van [zuiveringsslib door de problemen bij het Afval Energie Bedrijf](#) van de afgelopen zomer. Het DB stelde dat de omvang van de uitgaven is onduidelijk zolang er geen definitieve oplossing in zicht is. Inmiddels branden de ovens weer. De hogere uitgaven werden geschat op circa €5,6 miljoen in 2019, maar ze waren nog niet in de cijfers van het uitvoeringsprogramma en in de Begroting 2020 en de Eerste Begrotingswijziging 2020 verwerkt. AGV is in gesprek met het AEB over de wijze waarop we met deze extra uitgaven omgaan.....Het DB schrijft in de Bestuursrapportage wel dat "Het contract voor de verwerking van zuiveringsslib tussen het AEB en AGV bevat een afnameverplichting door het AEB voor het zuiveringsslib van AGV. AGV heeft het AEB aansprakelijk gesteld voor alle extra gedane uitgaven en alle geleden en nog te leiden schade".

"De geraamde onttrekking uit de tariefegalisereserve van €5 miljoen in 2019 is flink hoger dan begroot, vanwege verwachte over- en onderschrijdingen op de begroting, waaronder de extra slibkosten. Met name door de hogere slibkosten zal de stand van de egalisereserve in 2020 en 2021 volgens de prognose tijdelijk negatief worden. Het geschetste verloop van de egalisereserve is aanvaardbaar, aangezien de stand de jaren daarna weer snel op peil wordt gebracht. De accountant is geraadpleegd over de gevolgen van de slibkosten op de egalisereserve en heeft positief geadviseerd over de voorgestelde tarief- en reserveprognose".

De vraag blijft leven: zijn de lessen geleerd? Onze CDA-fractie heeft in ieder geval behoefte aan een stevige evaluatie, waaronder een kritische beoordeling van alle aan Waternet gerelateerde contractpartijen. Wij hebben ook vragen over de rapportage door de [Commissie AEB Onderzoek](#) (van de heren Dijkgraaf, De Winter en Depla), die is aangesteld door de Amsterdamse gemeenteraad. Het eindrapport wordt pas in juni 2020 verwacht. Kunnen we wel zo lang wachten, gegeven ook het feit dat het contract van Waternet met AEB over de verwerking van zuiveringsslib afloopt en we ons aan het beraden zijn over een investering in een slibdrooglijn? Heeft het DB al gesprekken gehad, bent u al uitgenodigd, of heeft het DB zichzelf moeten aandienen, of zijn we in het geheel niet uitgenodigd? In [een interview in Het Parool](#), van afgelopen zaterdag 23 november, stelt AEB-directeur Paul Dirix, dat het probleem met de verbranding van het rioolslib en het tekort aan verwerkingscapaciteit "een landelijke probleem is". Maar het was wel een zeer urgent 'Amsterdams' probleem voor AGV en Waternet. Wat was de rol van de Unie van Waterschappen in het zoeken naar een oplossing? Hoe zit het met de solidariteit tussen de waterschappen, zoals dat ook bij het HWBP wordt toegepast?

Overigens het gebruik van het woord 'rioolslib' i.p.v. het woord zuiveringslib (waar alle grondstoffen al zoveel mogelijk zijn uitgehaald) duidt er al op dat alle groene doelstellingen overboord zijn gezet en dat de directeur van het AEB zich niet of nauwelijks verdiept in de resulterende problemen voor Waternet en ons waterschap.

Onze CDA-AGV-fractie heeft in het verleden al [meerdere keren aandacht gevraagd voor aquathermie](#). Wij pleiten bovendien niet gunste van aquathermie ten koste van het andere alternatieve energiebronnen. We zullen meerdere bronnen nodig hebben, maar aquathermie zal zeker een bijdrage kunnen leveren aan de energietransitie. Kosten en baten en marktprijzen fluctueren in de loop van de tijd, dus een MKBA (maatschappelijke kosten/baten-analyse) levert maar beperkte inzichten. Voor aquathermie zal niet alleen door de waterschappen betaald moeten worden, mogelijk is het zelfs een zeer goede inkomstenbron. Dat moeten we zeker met een MKBA en met de optiek van governance-overwegingen nog goed nader beoordelen. Maar aquathermie stuit potentieel op veel minder weerstand dan windenergie. Geen horizonvervuiling, e.d., veel minder moeilijkheden met RO, veel beter inpasbaar. Er kan vaak al van bestaande infrastructuur gebruik gemaakt worden. Ook de bouw en de afbraak van windmolens levert niet alleen een positief milieurendement, je moet de gehele keten beoordelen....analyseren, inclusief het gebruik van grondstoffen om de installaties of apparatuur te maken, dat geldt ook voor zonne-energie. Iedere nieuwe technologie vereist eerst wat R&D, dus er zullen zeker ook nog behoorlijk wat kosten gemaakt moeten worden om mogelijkheden van aquathermie verder te onderzoeken, maar het is niet alleen meer experimenteel, zoals onder meer blijkt uit recente rapporten van [STOWA, o.a. over Netwerk Aqua Thermie \(NAT\)](#). Kortom, wij mogen als waterschap 'nat' gaan. Voor veel mensen is het woord aquathermie compleet nieuw, maatschappelijk heeft men er nog weinig weet van, ook niet van de mogelijkheden. Volgens sommige berekeningen kan aquathermie 30% van de huizen in Nederland gaan verwarmen en koelen, volgens sommige bronnen zelfs 50%. Wij vragen aan het DB om hier in de communicatie vanuit het waterschap ook nog meer aandacht te besteden. Overigens, waarom staan ons waterschap Amstel, Gooi en Vecht en Waternet niet bij de ondertekenaars van de [C-229 Green Deal Aquathermie?](#) Weliswaar is die deal wel ondertekend door de Unie van Waterschappen, maar de waterschappen Brabantse Delta en Aa en Maas hebben ook afzonderlijk getekend. De CDA-fractie in dit bestuur zou het betreuren als we kansen op het gebied van aquathermie zou laten liggen!

10 jaar geleden waren we met het project om met koelwater uit de diepe Ouderkerkerplas gebouwen in Amsterdam Zuidoost zoals het AMC te koelen koploper in Nederland met innovatieve toepassingen, zie ook [de motie van onze CDA-fractie bij de algemene beschouwingen van vorig jaar](#); nu dreigen we ergens achter aan te haken. Ik zou zeggen: 'zwaan kleef aan', we kunnen alsnog meedoen met het Netwerk Aqua Thermie en met de Community of Practice van dit netwerk.

De CDA-fractie vindt zonne-energie op zichzelf prima – we spraken als AB daar eerder dit jaar ook over [in het kader van het Energie Efficiency Programma](#), maar wij zijn niet zo enthousiast over weilanden/zonne-akkers. We zouden in Nederland eerst nog maar eens het dak op moeten, op 95% van de daken ligt nog niets. Wij zijn bovendien voorstander van (drijvende) zonnepanelen op het water...Lopen daar al projecten bij Waternet of waterschap AGV? Wil het DB op dit vlak ook een meer coördinerende, stimulerende rol spelen bij de [Regionale Energie Strategie \(RES\)](#)? Hoe kunnen we niet alleen gemeenten, maar ook inwoners, organisaties en bedrijven betrekken bij het [maken van een RES](#)? En daarbij ook

meer aquathermie promoten? De mogelijkheden van aquathermie worden nog onvoldoende onderkend/herkent, zelfs niet bij Klimaattafels, die zich concentreren op wind & zon als alternatieve energiebronnen, geothermie wordt ook nog wel genoemd en hier en daar zijdelings aquathermie, maar nog onvoldoende!

Wij willen nogmaals benadrukken dat de Communicatie van ons waterschap op meerdere digitale platforms van groot belang is, niet alleen in een jaar van waterschapsverkiezingen. We moeten permanent werken aan de zichtbaarheid van de waterschappen en ook laten zien welke bestuurlijke afwegingen er worden gemaakt en een toelichting waarom. Wij zijn meer en meer tevreden over de Communicatie van AGV (en van Waternet), maar we zijn er nog niet. De bestuurlijke optiek blijft onderbelicht.

Wij willen als CDA in onze bijdrage ook nog kort stilstaan bij [de invoering van de Omgevingswet](#). Wij hebben signalen gekregen dat de door het Rijk beschikbaar gestelde financiële middelen verre van onvoldoende zijn in het kader van de invoering van de Omgevingswet. Zeker als van deze middelen ook invulling moet worden gegeven aan het digitale stelsel. Het waterschap Rivierenland heeft daartoe het initiatief genomen om via de Unie van Waterschappen te proberen om als waterschappen meer Rijksmiddelen te krijgen voor de invoering van de nieuwe Omgevingswet. Wij horen graag of u dat ondersteunt.

Na de laatste verkiezingen maken we niet langer deel uit van het Dagelijks Bestuur, maar we blijven positief-kritisch en constructief meekijken naar waar wij op de lange termijn naar toe willen met dit waterschap, met het waterbeheer in Nederland en welke fundamentele keuzes daarvoor vanuit ons christendemocratisch perspectief nodig zijn. Onze horizon is 2030 en langer en we hebben te maken met een steeds complexere samenleving en een klimaatverandering die ook het waterschap Amstel, Gooi en Vecht voor forse uitdagingen stelt. Wij wensen het DB, maar zeker ook de medewerkers van Waternet (!) het komend jaar veel succes bij de uitwerking van het beleid en de voorgenomen maatregelen in de Begroting 2020 en de uitwerking van het Bestuursakkoord.

Tot slot, wij dienen nog een klein amendement in op de Begroting 2020, om ook rekening te houden met hogere kosten bij het baggeren, bij de afvoer en verwerking na het analyseren de kwaliteit van bagger op het voorkomen van PFAS. Het amendement van het CDA is medeondertekend door de fractievoorzitter van de VVD.

Wij overhandigen u graag onze vragen. Dank u wel.

Wim Zwanenburg
Voorzitter CDA-fractie in het Algemeen Bestuur van waterschap Amstel, Gooi en Vecht
0642350938

Mede namens:
Astrid Verweij, AB-lid
Commissieleden/Duoleden: Thijs Nell en Ron Wever

www.cda.nl/agv
www.facebook.com/CDA.AGV
@CDAwatersfrAGV